

# Skånes hembygdsförbund

## Verksamhetsplan 2022

### Innehållsförteckning

<b>Avsiktsförklaring</b> .....	<b>2</b>
<b>Sveriges hembygdsförbund</b> .....	<b>2</b>
<i>Hembygdsrörelsens grundsyn</i> .....	2
<i>Hembygdsrörelsens vision</i> .....	2
<i>Sveriges hembygdsförbunds fokusområden 2018–2022</i> .....	2
<b>Samverka, synliggöra, förmedla, främja och utveckla</b> .....	<b>3</b>
<i>visa hembygdsrörelsens bidrag till ett hållbart samhälle</i> .....	3
<i>delta i samhällsdebatten tillsammans med medlemsföreningarna</i> .....	3
<i>synliggöra hembygdsrörelsen som folkbildare</i> .....	3
<i>synliggöra medlemsföreningarnas kunskap, samlingar, arkiv och bokutgivning</i> .....	3
<i>kommunicera förbundets och medlemsföreningarnas roll som kulturaktörer</i> .....	3
<i>utveckla samarbeten lokalt, regionalt och nationellt</i> .....	4
<i>stödja medlemsföreningarnas utvecklingsarbete</i> .....	4
<i>arbeta med digital tillgänglighet</i> .....	4
<i>utveckla samarbetet med släktforskning och arkiv</i> .....	4
<b>Barn och unga</b> .....	<b>5</b>
<i>utveckla kulturarvspedagogik inom hembygdsrörelsen i samverkan med kulturarvsinstitutioner, medlemsföreningar, skolor och andra organisationer</i> .....	5
<i>främja möten mellan hembygdsrörelsen och unga på deras fritid</i> .....	5
<i>med läroplanen som grund stötta medlemsföreningarna i skolsamarbeten</i> .....	5
<i>FN:s konvention om barnets rättigheter</i> .....	5
<b>Natur- och kulturmiljöer</b> .....	<b>6</b>
<i>utveckla samarbeten</i> .....	6
<i>Ballingstorp, Biskopskällaren och Björkhagen, Gessie</i> .....	6
<b>Kurser, temadagar och arrangemang</b> .....	<b>7</b>
<b>Sveriges hembygdsförbund (SHF)</b> .....	<b>7</b>
<i>ta del av och delta i riksförbundets verksamhet</i> .....	7
<i>verka för Sveriges hembygdsförbunds fokusområden</i> .....	7

## BAKGRUND

### Avsiktsförklaring

Medlemsnytta och medlemsinflytande står i fokus för Skånes hembygdsförbund. Med många och olika samverkanspartner skapar vi goda förutsättningar för att stärka hembygdsrörelsens roll i samhället. Genom goda exempel utvecklas föreningarnas och förbundets insatser. Ett mål är att dela kunskap i frågor rörande kulturarvet och skapa möten mellan generationer för ömsesidigt lärande.

### Sveriges hembygdsförbund

Skånes hembygdsförbund är medlem i riksorganisationen Sveriges hembygdsförbund.

### Hembygdsrörelsens grundsyn

*Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället.*

*Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.*

*Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt.*

*Den är öppen för alla, oavsett bakgrund.*

*Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.*

*Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet.*

*Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden.*

*Här möts alla generationer.*

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds stämma i Kiruna 2008.

### Hembygdsrörelsens vision

*En levande hembygd öppen för alla*

- *vi ska värna kulturarvet över tid*
- *vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse*
- *vi ska verka i lands- och stadsbygd*
- *vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling*

Antagen av Sveriges hembygdsförbunds riksstämma i Uddevalla 2017.

### Sveriges hembygdsförbunds fokusområden 2018–2022

Förenings- och demokratiutveckling

Barn och unga

Landskapets förändring

## Samverka, synliggöra, förmedla, främja och utveckla

### visa hembygdsrörelsens bidrag till ett hållbart samhälle

- "kulturarv för överlevnad", dvs förmedla traderad kunskap som möjlig hjälp vid kris och verktyg för att hushålla med resurser
- samarbeta med föreningar och forskare som med hänsyn till kulturarvet verkar för "ett hållbart samhälle"
- arrangera mingeltorg i tätort på temat "kulturarv för överlevnad" och samtalsserie, kallad "Kulturarvsfika", för allmänheten

### delta i samhällsdebatten tillsammans med medlemsföreningarna

- stödja medlemsföreningar som vill utnyttja möjligheten att påverka samhällsutvecklingen
- lämna remissvar och yttranden i planärenden
- skriva inlägg och debattartiklar i press och sociala medier samt uppmuntra medlemsföreningarna att göra detsamma

### synliggöra hembygdsrörelsen som folkbildare

- synliggöra hembygdsrörelsens demokratiska betydelse för lokalsamhället
- förmedla goda exempel på folkbildande insatser och information i nyhetsbrev
- bredare marknadsföra temadagar och kurser som är öppna för allmänheten

### synliggöra medlemsföreningarnas kunskap, samlingar, arkiv och bokutgivning

- besvara förfrågningar gällande förbundets och medlemsföreningarnas verksamheter och kunskaper
- göra artikelregistret över medlemsföreningarnas årsböcker sökbart på hemsidan
- fortsätta arbetet att lägga in medlemsföreningarnas artiklar i artikelregistret
- fortsätta sammanställningen av föreningarnas torpinventeringar
- producera en digital tematisk antologi med ett urval artiklar från medlemsföreningarnas böcker och skrifter
- uppmärksamma platser och berättelser längs Skånelinjen i samarbete med medlemsföreningar och Regionmuseet i Skåne
- framhålla hembygdsrörelsens platser i projektet Hittaut, i samarbete med Skånes orienteringsförbund, lokala orienteringsföreningar och medlemsföreningar

### kommunicera förbundets och medlemsföreningarnas roll som kulturaktörer

- delta i mässor och konferenser för att berätta om hembygdsrörelsen
- producera en folder där föreningarnas besöksmål presenteras
- hemsida, nyhetsbrev och sociala medier
- Lengertz kulturpriser, utställning och prisutdelning
- nominering av Årets hembygdsförening, Årets hembygdsbok, Årets industriminne och

Skånes naturvårdspris

- föreslå mottagare av Sveriges hembygdsförbunds utmärkelser

### utveckla samarbeten lokalt, regionalt och nationellt

- kontakt och möten med medlemsföreningar för gemensamma frågor och utveckling av verksamheten, t.ex. kretsmöten och ordförandeträffar vår och höst
- kunskapsutbyte, folkbildning och utvecklingsarbete i samverkan med kulturarvsinstitutioner, kommuner, studieförbund, natur- och kulturföreningar, kulturarvsförbund, Länsstyrelsen Skåne, universitet, högskolor samt hembygdsförbunden i sydlänen
- samverkan kring kulturarv i äldreomsorgen
- digitala möten, kurser och utbyten med andra hembygdsförbund, inkl. Sveriges hembygdsförbund
- informera om medlemskap till intresserade föreningar

### stödja medlemsföreningarnas utvecklingsarbete

- stötta medlemsföreningarna i deras arbete med att använda kulturmiljöer och utveckla verksamheten genom kurser, temadagar och arrangemang
- förmedla metoder och erfarenheter kring föreningsutveckling till medlemsföreningar
- verka för ökat samarbete och utbyte mellan föreningarna
- jämställdhet och inkluderande gemenskap i hembygd rörelsen
- sprida information och arbetssätt om Sveriges hembygdsförbunds projekt "Så blir vi yngre"
- sprida och förmedla uppdaterade råd om hantering och vård av föremålssamlingar
- utveckla samarbeten, arbetssätt och nätverk för att stötta föreningarna i deras arbete med hållbar hembygdsturism (Kulturarvet som besöksmål)
- stödja föreningarna i att utveckla texter och berättelser

### arbeta med digital tillgänglighet

- stötta medlemsföreningar och erbjuda kurser angående mobilappen Shuttle
- filma ett urval av Skånes hembygdsförbunds seminarier, föredrag och kurser och lägga upp dem på Youtube
- producera film på aktuella teman
- fortbildningar i ljud- och bildproduktion arrangeras för medlemsföreningar
- stötta föreningar i deras användande av digitala mötesverktyg

### utveckla samarbetet med släktforskning och arkiv

- Arkivens dag, deltagande på Arkivcentrum Syd
- samarbete med släktforskarföreningar och arkiv på Arkivcentrum Syd kring hembygdslforskning
- delta vid Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma samt under Släktforskarveckan
- bjuda in medlemsföreningarna till studiebesök på Arkivcentrum Syd

- bjuda in personer i hembygdsrörelsen att hålla föredrag på Arkivcentrum Syds onsdagscaféer
- tillse att information om medlemsföreningarnas årsböcker finns i forskarsalen på Arkivcentrum Syd
- använda inlånat arkivmaterial och föremål från medlemsföreningarna till utställningar på Arkivcentrum Syd

## Barn och unga

### utveckla kulturarvspedagogik inom hembygdsrörelsen i samverkan med kulturarvsinstitutioner, medlemsföreningar, skolor och andra organisationer

- fortbildning Arkeologiklubbar i samverkan med det pedagogiska nätverket Uppsökarna
- fortsatt arbete med pilotprojektet På varje plats
- erbjudande om fortbildning: att berätta för en grupp och möta besökare
- erbjuda stöd till föreningar att identifiera och utveckla deras resurser på plats

### främja möten mellan hembygdsrörelsen och unga på deras fritid

- Arkeologiklubbar
- Tidsgeograferna, barn berättar med hjälp av Shuttle om en plats de valt själva
- samordna och marknadsföra aktiviteter som vänder sig till barnfamiljer
- i samarbete med medlemsföreningar producera en adventskalender som vänder sig till barn.

### med läroplanen som grund stötta medlemsföreningarna i skolsamarbeten

- agera rådgivande och uppsökande för föreningar eller skola (vid förfrågan)
- genom projektet På varje plats ta fram digitala lektionspaket som innehåller material från medlemsföreningar
- sprida information om lärarhandledningar
- sprida information om den nya läroplanen och hur medlemsföreningarna kan knyta an sin verksamhet till den
- erbjuda föreningar att ansöka om ekonomiskt stöd från Skånes hembygdsförbund för busstransport av skolklasser för besök i hembygdsgårdar
- delta i regionala nätverk för kulturpedagogik och sprida goda exempel till och från hembygdsrörelsen

### FN:s konvention om barnets rättigheter

- utbildning i barnkonventionen för styrelse, kansli och medlemsföreningar

## Natur- och kulturmiljöer

### utveckla samarbeten

- verka för en helhetssyn på natur och kultur med utgångspunkt från Europeiska landskapskonventionen (ELC), Skånes miljömål (Länsstyrelsen) samt Konventionen om biologisk mångfald (Förenta Nationerna, Rio 1992)
- arbeta med hotade kulturmiljöer i och vid vatten
- stimulera naturvård med inriktning på ängar och kulturlandskap, samt biologisk mångfald och insektspollinerings betydelse (Ängaliv) på flera platser i Skåne
- erbjuda vandringsutställningarna "Ängen – till nytta och glädje" och "Skånes landskap i förändring"
- samverka med aktörer i nätverket Kulturmiljö Skåne
- samverka med Regionmuseet i Skåne om fornlämningar och kulturväxter i skogen
- upplysa om invasiva arter och deras spridningsvägar
- samverka med Form/Designcenter kring Gestaltad livsmiljö
- samverka kring Skånska landskapsdagen

### Ballingstorp, Biskopskällaren och Björkhagen, Gessie

- arrangera kurser och temadagar för medlemsföreningarna om hur man dokumenterar, underhåller och förmedlar berättelser om sina byggnader och kulturmiljöer

#### Ballingstorp

- vårda byggnaderna och markerna enligt vård- och underhållsplanen samt arrangera publika aktiviteter, slätterdag, kulturarvsdag, kurser i ängsskötsel och slätter
- utveckla den pedagogiska och publika verksamheten i Ballingstorp för allmänhet och skolor
- arbeta med fokusgrupper i syfte att utveckla den publika/pedagogiska verksamheten utifrån besökarnas önskemål samt öka tillgängligheten till berättelser på platsen
- erbjuda nyhetsbrev till intresserade

#### Björkhagen

- iordningställande och underhåll av gården
- säkra driftsekonomin genom uthyrning
- skapa en våtmark i samarbete med Sydvästra Skånes vattenråd
- ta fram folder och utställning samt utveckla programverksamhet i samarbete med medlemsföreningar och lokala aktörer
- erbjuda nyhetsbrev till intresserade

#### Biskopskällaren

- undersöka möjligheten att skapa en lokal intresseförening för fornlämningen

## Kurser, temadagar och arrangemang

- Att berätta för grupp
- Arkeologiklubbar
- Ängaliv (seminarier, kurser, slätterarrangemang)
- Mingeltorg
- Kulturarvsdagen
- Björkhagen, Gessie; kurs fönsterhantverk, ängsseminarium, loppis, kulturscen
- Redaktörsträffar
- Nätverk textil
- HembygdsHollywood – kurser och handledning i film- och ljudproduktion
- Temadag kyrkogårdar
- Föredrag arkeologi
- Enskilda arkiv
- Shuttle
- Förnya era utställningar
- Samlingsförvaltning
- Kulturarvsfika
- Kulturarv för överlevnad – brödbakning
- Busstur till fornlämningar och äldre bebyggelse
- Byggnadsvårdskurser
- Transformation 0 % rivning – bevarande av industribyggnader

## Sveriges hembygdsförbund (SHF)

### ta del av och delta i riksförbundets verksamhet

- Riksstämman (minst två ombud från förbundet samt en observatör från kansliet)
- delta i nätverk, höstmöte, ordförandeträffar och konsulentträffar
- använda och sprida handledningar, nätverk och kontakter till medlemsföreningarna

### verka för Sveriges hembygdsförbunds fokusområden

- verka för deltagande i referensgruppsarbete för samtliga fokusområden för ökat kunskapsutbyte och nätverk.

---

**Verksamhetsplanen för 2022 antogs av stämman 2021.**